

THỰC TRẠNG KỸ NĂNG THỎA THUẬN CỦA TRẺ 5 - 6 TUỔI TRONG HOẠT ĐỘNG KHÁM PHÁ KHOA HỌC

Nhận bài:

21 – 05 – 2015

Chấp nhận đăng:

25 – 09 – 2015

<http://jshe.ued.udn.vn/>

Đinh Thị Thu Hằng

Tóm tắt: Hoạt động khám phá khoa học là hoạt động cung cấp cho trẻ những kiến thức về môi trường xung quanh, đồng thời hình thành ở trẻ những kỹ năng xã hội, đặc biệt là kỹ năng thỏa thuận nhằm giúp trẻ giải quyết những tình huống trong cuộc sống hiện tại để cùng chung sống với mọi người xung quanh. Tác giả dựa trên việc tổng hợp tài liệu đã xây dựng tiêu chí đánh giá kỹ năng thỏa thuận của trẻ trong hoạt động khám phá khoa học. Từ đây bài báo đã tiến hành điều tra thực trạng kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học tại một số trường mầm non trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, đây là cơ sở cho việc đề xuất biện pháp phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ ở những nghiên cứu sau.

Từ khóa: kỹ năng; thỏa thuận; trẻ 5 - 6 tuổi; khám phá khoa học; thực trạng.

1. Đặt vấn đề

Hoạt động khám phá khoa học của trẻ ở trường mầm non là hoạt động giúp trẻ khám phá những đặc điểm, tính chất của các sự vật, hiện tượng xung quanh. Trong quá trình tổ chức hoạt động cho trẻ, cô giáo là người tổ chức, hướng dẫn, điều khiển, trẻ sẽ cùng với bạn của mình cùng nhau hoạt động để tìm ra giải đáp, câu trả lời. Quá trình tương tác giữa các trẻ với nhau ngoài việc giúp trẻ phát triển nhận thức, còn hình thành ở trẻ những kỹ năng xã hội cần thiết. Các kỹ năng xã hội này đóng vai trò thiết yếu cho trẻ thích nghi với cuộc sống cộng đồng. Trong đó, kỹ năng thỏa thuận đóng một vai trò quan trọng, đây là một kỹ năng giúp trẻ có thể cùng chung sống với mọi người xung quanh.

Bản về kỹ năng thỏa thuận, các nhà tâm lý học cho rằng, sự tự ý thức về bản thân đóng vai trò điều chỉnh, điều kiện quan trọng trong hành vi của con người. Nó quyết định đến thái độ của cá nhân đối với bản thân và những người xung quanh. Khi trẻ biết tự ý thức về bản thân thì trẻ không chỉ có khả năng tự đánh giá bản thân

mà còn biết đánh giá người khác để nhận thức được cái đúng cái sai, cái hay cái dở. Từ đó, trẻ biết điều chỉnh hành vi của mình cho phù hợp với những quy tắc và yêu cầu chung. Càng có nhiều cơ hội được trải nghiệm xã hội thì trẻ càng có nhiều cơ hội để phát triển kỹ năng thỏa thuận. Việc đánh giá đúng thực trạng kỹ năng thỏa thuận của trẻ là một việc làm thiết thực giúp các nhà giáo dục xây dựng biện pháp phù hợp cho trẻ sau này.

2. Nội dung

2.1. Khái niệm kỹ năng thỏa thuận của trẻ

Khi tiến hành tìm tư liệu cho đề tài này, chúng tôi đã bắt gặp rất nhiều quan điểm của các nhà tâm lý, giáo dục bàn về kỹ năng. Nhằm định hướng rõ cho vấn đề nghiên cứu, chúng tôi đã thống kê hai quan điểm về kỹ năng:

Quan điểm thứ nhất xem xét kỹ năng từ góc độ kỹ thuật của hành động, của thao tác mà ít quan tâm đến kết quả của hành động. Đại diện cho quan điểm này là PGS.TS Hà Nhật Thăng, ông cho rằng: “Kỹ năng là kỹ thuật của hành động thể hiện các thao tác của hành động” [1, tr.16]. Cùng nhận định trên, PGS. Trần Trọng Thủy đưa ra quan điểm: kỹ năng là mặt kỹ thuật của hành động, con người nắm được hành động tức là kỹ thuật hành động có kỹ năng [2, tr.65]. Như vậy, theo quan điểm này kỹ năng là phương thức thực hiện hành động phù hợp với mục đích và điều kiện hành động mà con người đã

* Liên hệ tác giả

Đinh Thị Thu Hằng

Trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng

Email: dingthuhang225@gmail.com

nắm vững. Theo các tác giả trên, người có kỹ năng hoạt động nào đó là người nắm được các tri thức về hoạt động đó và thực hiện hành động theo đúng yêu cầu của nó mà không cần tính đến kết quả của hành động.

Quan điểm thứ hai thì lại xem xét kỹ năng từ góc độ không đơn thuần chỉ là mặt kỹ thuật hành động mà còn là biểu hiện năng lực của chủ thể hành động và nhấn mạnh đến kết quả của hành động. Điển hình các tác giả K.K.Platonop và G.G.Golubev cho rằng: kỹ năng là năng lực của con người thực hiện công việc có kết quả là một chất lượng cần thiết trong những điều kiện mới và trong những khoảng thời gian tương ứng. Trong nước, đồng quan điểm này có các nhà tâm lý học Việt Nam như PGS.TS. Ngô Công Hoàn, PGS.TS. Nguyễn Ánh Tuyết, GS. Nguyễn Quang Uẩn, Trần Quốc Thành cho rằng, kỹ năng là một mặt năng lực của con người thực hiện một công việc có hiệu quả.

Từ những phân tích trên, chúng tôi cho rằng: *Kỹ năng là sự thực hiện có kết quả một hành động, công việc nào đó bằng cách sử dụng những phương thức đúng đắn, có tính đến những điều kiện nhất định. Như vậy, kỹ năng không chỉ đơn thuần là mặt kỹ thuật hành động mà nó còn là biểu hiện của năng lực cá nhân.*

Bàn về thỏa thuận, Từ điển Tiếng Việt do tác giả Hoàng Phê chủ biên đã nêu: “Thỏa thuận chính là sự đồng ý với nhau về điều nào đó có quan hệ đến các bên, sau khi đã cân nhắc, bàn bạc trao đổi” [3, tr.1174]. Có thể thấy rằng, thỏa thuận là quá trình giao tiếp xã hội, mà trong đó con người trao đổi, bàn bạc với nhau để đi đến một sự thống nhất về điều nào đó có liên quan đến các bên. Sự thỏa thuận thành công được xem là nghệ thuật tìm và thực hiện giải pháp giải quyết mâu thuẫn hoặc bất đồng sao cho mỗi bên liên quan đều cảm thấy thỏa mãn dù ở mức độ thấp nhất.

Dựa trên sự phân tích những khái niệm thành tố trên, chúng tôi đưa ra khái niệm về kỹ năng thỏa thuận của trẻ mầm non như sau: *Kỹ năng thỏa thuận của trẻ mầm non là kỹ năng trao đổi, bàn bạc giữa các trẻ để đi đến sự nhất trí về một điều nào đó, đáp ứng sự thỏa mãn ở một mức độ nhất định của các bên liên quan.*

2.2. Kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi

Đối với trẻ 5 – 6 tuổi, kỹ năng thỏa thuận được thể hiện rõ trong hoạt động của trẻ. Ở độ tuổi này trẻ thích tương tác với các trẻ khác và người lớn; sự trao đổi, thỏa thuận và thiết lập các mối quan hệ giữa trẻ và các

thành viên trong nhóm hoạt động đã trở nên thành thực, sự phối hợp hành động cũng trở nên nhịp nhàng hơn. Trẻ đã biết cùng nhau phân chia nhiệm vụ cho từng thành viên trong nhóm.

Trẻ tuổi này đã có thêm nhiều kỹ năng hòa nhập vào xã hội hơn như: đề nghị làm việc cùng nhau, cùng tham gia vào một hoạt động đang diễn ra, hoặc chia sẻ đồ dùng, đồ chơi với bạn... Trẻ có thể độc lập hơn khi kiểm soát cảm xúc cá nhân và những tình huống quan hệ xã hội. Bên cạnh đó, trẻ cũng nhận thức được những người khác có những quan điểm, suy nghĩ và tình cảm khác nhau về các ý tưởng và tình huống. Tuy nhiên, trẻ vẫn gặp khó khăn khi tự mình giải quyết vấn đề và đa phần các cách giải quyết tranh chấp ở lứa tuổi này có sự tham gia của người lớn tham gia dẫn dắt.

Như vậy có thể thấy rằng, sự thỏa thuận của trẻ mẫu giáo được phát triển không chỉ phụ thuộc vào lứa tuổi mà còn phụ thuộc rất nhiều vào cách thức tổ chức, hướng dẫn của người lớn. Nếu như người lớn chúng ta không quan tâm, không tạo điều kiện, cơ hội cho trẻ tham gia vào các hoạt động chung của tập thể với những nội dung, cách thức, phương pháp hấp dẫn thì sự hình thành và phát triển các kỹ năng thỏa thuận của trẻ sẽ bị hạn chế.

2.3. Kỹ năng thỏa thuận cho trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học

Một trong những bản chất tương đối đặc trưng của hoạt động khám phá khoa học chính là làm việc theo nhóm. Trong khi trẻ làm việc cùng nhau, rất nhiều vấn đề được nảy sinh. Vấn đề nảy sinh đầu tiên khi trẻ làm việc cùng nhau, làm việc theo nhóm chính là trẻ phải cùng nhau thống nhất ý tưởng để xây dựng kế hoạch và phải phân công được với nhau. Lúc này, vấn đề nảy sinh thứ hai đó chính là trẻ không thực hiện đúng như những gì đã thống nhất ban đầu. Lúc đầu trẻ có thể đồng ý, nhưng lúc khác trẻ lại không đồng ý với nhiều lí do.

Ngoài hai vấn đề nêu ở trên, thì vấn đề nảy sinh thứ ba chính là xung đột về sở hữu, nó có thể là đồ dùng, đồ chơi sử dụng để khám phá khoa học vì không phải trẻ nào cũng sẵn sàng để chia sẻ đồ dùng, đồ chơi cùng với bạn.

Chúng tôi thấy rằng, trong suốt quá trình trẻ tham gia vào hoạt động khám phá khoa học, thường xuyên xảy ra những mâu thuẫn, những tình huống bất thường đòi hỏi trẻ phải tìm cách khắc phục, vượt qua khó khăn để hoàn thành tốt nhiệm vụ nhận thức chung. Tất cả các tình huống đó nó

tạo ra môi trường để trẻ có cơ hội học về kỹ năng thỏa thuận. Hoạt động khám phá khoa học thật sự là môi trường vô cùng lý tưởng để phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ. Việc phát triển kỹ năng thỏa thuận cho trẻ qua hoạt động khám phá khoa học cần phải được tổ chức rèn luyện thường xuyên, liên tục bằng các biện pháp giáo dục phù hợp.

2.4. Tiêu chí và thang đánh giá kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học

Chúng tôi xác định rằng, kỹ năng thỏa thuận là những hành động, hành vi quan sát được, vì vậy để xây dựng tiêu chí đánh giá kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học, chúng tôi tiến hành nghiên cứu những thành tố cấu xây dựng sự thỏa thuận của trẻ: sự điều chỉnh và sự hòa giải

Chúng tôi cho rằng, sự điều chỉnh và sự hòa giải là hai điều cần thiết giúp cho việc thỏa thuận được diễn ra một cách liên tục, và bằng việc nêu lên vấn đề cần giải quyết, mỗi trẻ tham gia sẽ nhận ra trách nhiệm cụ thể

của mình trong quá trình thỏa thuận. Tuy nhiên, giáo viên cũng đóng vai trò quan trọng trong quá trình thỏa thuận, nếu có xung đột xảy ra, giáo viên phải lắng nghe và biết cách phân xử hợp lý, để các trẻ chấp nhận và làm theo những điều đã thỏa thuận. Giáo viên cần phải giáo dục để trẻ thấy rằng thỏa thuận không phải là sự tranh cãi. Trẻ phải diễn đạt yêu cầu của mình thế nào để thuyết phục bạn. Trẻ sẽ rút ra sau quá trình thỏa thuận rằng việc kiên nhẫn, bình tĩnh lắng nghe bạn nói, biết đưa ra ý kiến của mình, nói nhẹ nhàng để bạn của mình chấp nhận lời yêu cầu của mình, điều đó sẽ tốt hơn là phải sử dụng đến tranh cãi hay vũ lực để bạn phải thực hiện yêu cầu đó.

Từ những phân tích trên chúng tôi đã đưa ra tiêu chí và thang đánh giá như sau:

Tiêu chí 1	Lắng nghe bạn nói	Mức độ 1	Trẻ không lắng nghe bạn nói	0 điểm
		Mức độ 2	Trẻ lắng nghe không đến cùng	1 điểm
		Mức độ 3	Trẻ lắng nghe bạn nói đến cùng	2 điểm
Tiêu chí 2	Biết trình bày ý kiến của mình rõ ràng	Mức độ 1	Trẻ không có ý kiến	0 điểm
		Mức độ 2	Trẻ có ý kiến nhưng có sự gợi ý của giáo viên	1 điểm
		Mức độ 3	Trẻ biết trao đổi phù hợp với các ý kiến của bạn	2 điểm
Tiêu chí 3	Biết tìm cách đi đến sự nhất trí	Mức độ 1	Trẻ không chấp nhận ý kiến của bạn	0 điểm
		Mức độ 2	Trẻ nhờ đến sự giúp đỡ của người khác	1 điểm
		Mức độ 3	Trẻ nhân nhượng hoặc thuyết phục bạn	2 điểm

2.5. Thực trạng kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học

2.5.1. Phương pháp điều tra thực trạng

Chúng tôi tiến hành điều tra thực trạng trên 20 giáo viên, 90 trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi tại hai trường mầm non 20-10 và 29-3, thành phố Đà Nẵng. Trường Mầm non 20-10 là trường mầm non công lập, đạt chuẩn loại 2 với 100% giáo viên đạt trình độ đại học. Trường Mầm non 29-3 là trường mầm non tư thục với 70% giáo viên đạt trình độ đại học. Các giáo viên đều có kinh nghiệm dạy trẻ từ 5 năm trở lên. Điều này thuận lợi cho việc chúng tôi điều tra về mức độ sử dụng các biện pháp phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học.

Để đánh giá kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học, chúng tôi phát phiếu điều tra (anket) cho giáo viên về mức độ sử dụng (thường xuyên, không thường xuyên, không sử dụng) các biện pháp phát triển kỹ năng thỏa thuận cho trẻ, phỏng vấn giáo viên, đồng thời dự 4 hoạt động khám phá khoa học. Đồng thời, như đã phân tích ở trên, kỹ năng thỏa thuận có thể đánh giá qua quá trình quan sát, vì vậy việc phân tích những biểu hiện của trẻ trong quá trình tương tác với bạn trong hoạt động giúp chúng tôi có cái nhìn cụ thể. Đồng thời, việc đánh giá trẻ dựa vào tiêu chí và thang đánh giá, xử lý số liệu để có một cái nhìn tổng quan về thực trạng kỹ năng thỏa thuận của trẻ,

làm cơ sở cho việc phân tích nguyên nhân và đề xuất biện pháp thiết thực sau này.

a. Mức độ sử dụng các biện pháp nhằm phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi của giáo viên trong hoạt động khám phá khoa học

2.5.2. Kết quả điều tra thực trạng

Bảng 1. Mức độ sử dụng các biện pháp phát triển kỹ năng thỏa thuận cho trẻ 5 - 6 tuổi của giáo viên trong hoạt động khám phá khoa học

TT	Biện pháp	Mức độ					
		TX		KTX		KSD	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Trò chuyện với trẻ về sự thỏa thuận	10	50	7	35	3	15
2	Tạo cơ hội cho trẻ làm việc theo nhóm nhỏ	13	65	5	25	2	10
3	Lựa chọn nội dung và đặt nhiệm vụ cho trẻ hoạt động	14	70	6	30	0	0
4	Giao nhiệm vụ có nhiều nội dung để trẻ phải thỏa thuận	9	45	8	40	3	15
5	Tạo điều kiện, cơ hội để trẻ được thỏa thuận cùng với bạn	9	45	8	40	3	15
6	Hướng dẫn trẻ kỹ thuật thỏa thuận (biết lắng nghe, suy nghĩ, trình bày ý kiến, nhân nhượng, giải quyết xung đột, thống nhất ý kiến)	4	20	10	50	6	30
7	Đưa ra các tiêu chí và cách đánh giá kết quả hoạt động theo chất lượng của sự thỏa thuận của trẻ	4	20	8	40	8	40
8	Theo dõi, giúp đỡ, hướng dẫn trẻ khi xảy ra xung đột trong nhóm	13	65	5	25	2	10
9	Động viên, khuyến khích, khen thưởng trẻ khi trẻ thỏa thuận thành công	12	60	5	25	3	15
10	Sử dụng trò chơi học tập	13	65	5	25	2	10

Qua bảng số liệu có thể thấy rằng các biện pháp như: tạo cơ hội cho trẻ làm việc theo nhóm, lựa chọn nội dung và đặt tên nhiệm vụ hoạt động của trẻ, theo dõi, giúp đỡ, hướng dẫn trẻ khi xảy ra xung đột, động viên khuyến khích khi trẻ thỏa thuận thành công và sử dụng trò chơi học tập được giáo viên sử dụng thường xuyên hơn cả. Sở dĩ các biện pháp này được sử dụng nhiều là do bản thân chúng cũng lại là đặc trưng của hoạt động khám phá khoa học như: hoạt động nhóm để cùng thực hiện nhiệm vụ nhận thức, hay sử dụng trò chơi học tập, cô can thiệp ngay khi có sự tranh cãi của trẻ trong nhóm nhằm đảm bảo sự thông suốt và thời gian của hoạt động. Chúng tôi đặt câu hỏi với những giáo viên không sử dụng trò chơi học tập thì nhận được câu trả lời là vì trò chơi học tập chỉ nhằm mục đích giúp trẻ ôn tập, củng cố kiến thức chứ không có mục đích để phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ.

Các biện pháp cụ thể để phát triển kỹ năng thỏa thuận như hướng dẫn trẻ kỹ thuật thỏa thuận (20%), hay trò chuyện về thỏa thuận (50%) ít được các cô sử dụng trong khi tổ chức hoạt động khám phá khoa học cũng với lý do về mặt mục đích và thời lượng của hoạt động này.

Việc chúng tôi thu thập số liệu qua phiếu và quan sát cách cô tổ chức hoạt động giúp chúng tôi hiểu rõ hơn nguyên nhân của thực trạng. Qua đây, chúng tôi thấy rằng đa số các giáo viên đã hoàn thành mục tiêu của hoạt động khám phá khoa học cho trẻ: cung cấp kiến thức, cho trẻ trải nghiệm; tuy nhiên việc chú ý sử dụng những biện pháp liên quan đến việc phát triển kỹ năng thỏa thuận cho trẻ thì chưa được giáo viên sử dụng nhiều. Việc cùng lúc song hành vừa phát triển nhận thức và các kỹ năng xã hội vẫn còn rời rạc chứ chưa lồng ghép, tích hợp. Thời gian của hoạt động cũng khiến giáo viên chưa lưu tâm đến việc tạo cho trẻ cơ hội, dành nhiều thời gian để cùng nhau lắng nghe, suy nghĩ, trình bày ý kiến của mình, nhân nhượng đi đến thống nhất ý kiến, cùng hoàn thành nhiệm vụ nhận thức. Khi trẻ gặp tranh cãi, xung đột trong quá trình hoạt động cùng nhau thì phương án giải quyết của giáo viên chỉ dừng ở mức độ cắt đứt cuộc tranh cãi, cho trẻ tiếp tục hoạt động chứ chưa định hướng để trẻ biết các thỏa thuận với bạn.

Bên cạnh đó, việc đưa ra các tiêu chí và cách đánh giá kết quả hoạt động theo chất lượng của sự thỏa thuận của trẻ chưa được giáo viên thực sự quan tâm. Cách đánh giá của giáo viên vẫn còn nặng về kiến thức như: ai thực hiện đúng hơn, ai nhanh hơn, ai làm đẹp hơn... mà chưa chú ý đến việc đánh giá các hành vi, cách ứng

xử của trẻ trong quá trình hoạt động, điều này đã có ảnh hưởng rất lớn đến sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ nói chung và kỹ năng thỏa thuận nói riêng.

b. Thực trạng mức độ biểu hiện kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 - 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học

Bảng 2. Thực trạng mức độ biểu hiện kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động khám phá MTXQ

TT	Nội dung tiêu chí	Mức độ biểu hiện					
		MĐ1		MĐ2		MĐ3	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Biết lắng nghe bạn	25	27.7	55	61.1	10	11.1
2	Biết trình bày ý kiến của mình	32	35.5	50	55.5	8	8.9
3	Biết tìm nhiều cách để đi đến sự nhất trí	40	44.4	47	52.2	3	3.4
TRUNG BÌNH (%)		35.9		56.3		7.8	

Trong các hoạt động chung của nhóm, kỹ năng thỏa thuận của trẻ biểu hiện rõ ràng nhất ở chỗ trẻ biết tìm nhiều cách để đi đến sự nhất trí với bạn nhằm đạt được những nhiệm vụ mà trẻ thích cũng như những nhiệm vụ gây nên hứng thú nơi trẻ, từ đó hoàn thành nhiệm vụ chung của nhóm. Tuy nhiên, không phải lúc nào trẻ cũng đạt được thỏa thuận với bạn, và đôi khi còn có những mâu thuẫn xảy ra mà bản thân trẻ không thể nào giải quyết được, bằng chứng là chỉ có 11.1% biết lắng nghe ý kiến của bạn và có 8.9% trẻ biết trình bày ý kiến của mình trong các hoạt động. Ví dụ: ở trò chơi tìm danh lam thắng cảnh, đặc sản của thành phố Đà Nẵng (Chú dê: Quê hương – Đất nước – Bác Hồ), với nhiệm vụ chơi là trẻ ở mỗi nhóm sẽ lựa chọn trong rổ đồ dùng những tranh ảnh phù hợp với yêu cầu và dán vào bảng của đội mình. Nhóm trẻ thực hiện chơi gồm 10 bạn, trong đó có 1 bạn nhóm trưởng. Khi có hiệu lệnh bắt đầu, nhóm trưởng tiến hành phân công, nhưng chỉ phân công cho 1 vài bạn trong nhóm, chúng tôi quan sát thấy có bạn không được phân công khi lấy ảnh dán vào bảng liền bị nhóm trưởng lấy ra, có cuộc tranh cãi nhỏ và kết quả là bạn kia chỉ đứng quan sát. Qua đây có thể nhận ra rằng kết quả của việc thỏa thuận này không hợp lý. Nếu tình trạng trên tiếp tục lặp lại thì những bạn không phải là nhóm trưởng hầu như mất quyền được trình bày, thể hiện ý kiến. Ngược lại, ở hoạt động nhóm cùng tìm câu trả lời sau khi nghe câu hỏi của cô ở đề tài Bác Hồ kính yêu, chúng tôi thấy đã có sự lắng nghe và trao đổi ý kiến giữa các trẻ, nhưng sự quyết định câu trả lời lại thuộc về tổ trưởng dù các bạn trong nhóm chưa đồng tình.

Đồng thời số liệu chỉ rõ chỉ có 3.4% trẻ biết tìm nhiều cách để đi đến sự nhất trí với bạn trong các hoạt

Kết quả thống kê cho thấy, mức độ biểu hiện kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 – 6 tuổi ở các trường mầm non còn chưa cao, MĐ3 chỉ chiếm 7.8%

động khám phá, 52.2% còn phụ thuộc vào sự giúp đỡ, hướng dẫn của giáo viên. Số còn lại thì không thể tự dàn xếp được các mâu thuẫn do không chấp nhận ý kiến của bạn (44.4%), và như thế trẻ không hoàn thành được nhiệm vụ đã được nhóm đề ra hoặc đã hoàn thành nhưng mất nhiều thời gian để hoàn thành. Nguyên nhân của điều này xuất phát từ sự không đồng đều về trình độ của các trẻ trong nhóm. Khi thực hiện nhiệm vụ nhóm trẻ làm nhóm trưởng thường hay bác ý kiến các bạn và tự mình quyết định cách thức hoạt động chứ không thông qua sự thỏa thuận bàn bạc hay tôn trọng ý kiến của bạn cùng nhóm. Trẻ khi được cô khen quá nhiều với các bạn, tin tưởng giao cho quyền được chỉ định quá nhiều thì ở trẻ hình thành thái độ không tôn trọng bạn, tự cho mình quyết định mà không sợ cô can thiệp hay sợ bạn buồn. Theo chúng tôi, giáo viên nên cho các trẻ có quyền bình đẳng như nhau, để mỗi trẻ biết cách tôn trọng bạn mình, khi đó trẻ sẽ học cách lắng nghe, học cách cùng nhau bàn bạc, thỏa thuận.

Từ thực trạng trên cho thấy, trẻ có thỏa thuận với nhau tốt hay không phụ thuộc rất lớn vào môi trường hoạt động cũng như cách thức tổ chức hoạt động của giáo viên. Để trẻ có thể hành động và thể hiện kỹ năng thỏa thuận qua các hoạt động khám phá thì vai trò và khả năng của giáo viên là rất lớn để có thể khơi gợi sự hứng thú và hứng thú nơi trẻ đối với các hoạt động khám phá và giáo viên cần phải có sự phân chia nhóm một cách hợp lý, trình độ các trẻ trong cùng một nhóm cần phải tương đương nhau, nếu không thì sự thỏa thuận rất khó tiến hành, vì lúc đó trẻ khá sẽ áp đặt cho các trẻ kém và như thế thỏa thuận không thể xảy ra. Trong các hoạt động mà chúng tôi đã tham gia, hầu hết giáo viên

chỉ thực hiện đúng các mục tiêu về kiến thức chứ chưa đi sâu về kỹ năng làm việc nhóm cũng như thái độ của trẻ. Để hình thành một kỹ năng cần có những thao tác chuẩn mực và hành vi đúng, được lặp đi lặp lại, vì vậy đánh giá trẻ trên những tiêu chí riêng về kỹ năng thỏa thuận mới thấy được sự thiên lệch giữa việc trẻ hoàn toàn nắm vững và đủ kiến thức cơ bản cấp nhưng lại lúng túng trong việc thiết lập, duy trì mối quan hệ bằng sự hợp tác và thỏa thuận.

3. Kết luận

Qua khảo sát thực trạng biểu hiện kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động khám phá khoa học ở một số trường trên địa bàn Thành phố Đà Nẵng, kết quả điều tra thực trạng cũng chỉ ra rằng mức độ phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ 5 – 6 tuổi chưa cao. Nguyên nhân chủ yếu là do giáo viên chưa sử dụng các biện pháp giáo dục phù hợp để tổ chức rèn luyện, phát triển kỹ năng thỏa thuận cho trẻ. Như vậy có thể thấy, để phát triển kỹ năng thỏa thuận cho trẻ qua hoạt động khám phá khoa học giáo viên cần phải nắm được đặc

điểm phát triển kỹ năng thỏa thuận và một số yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển kỹ năng thỏa thuận của trẻ như kinh nghiệm xã hội của trẻ, tác động của người lớn và sự phát triển ngôn ngữ của trẻ để chuẩn bị môi trường và các biện pháp giáo dục phù hợp.

Tài liệu tham khảo

- [1] Hà Nhật Thăng (chủ biên) (1999), Hoạt động giáo dục ở trường THCS, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [2] Trần Trọng Thủy (1990), Bài tập thực hành tâm lý, NXB Giáo dục
- [3] Hoàng Phê (chủ biên) (1998), Từ điển Tiếng Việt, NXB Khoa học xã hội
- [4] Carl E.Pick (2008), The Future of Your Only Child: How to Guide Your Child to a Happy and Successful Life
- [5] Ngô Công Hoàn, Hoàng Anh (1998), Giao tiếp sư phạm, NXB Giáo dục.
- [6] Nguyễn Ánh Tuyết, Nguyễn Thị Như Mai (1999), Tâm lý học trẻ em, NXB Giáo dục
- [7] Nguyễn Quang Uẩn (1996), Tâm lý học Đại cương, NXB ĐHQG Hà Nội.

THE STATUS QUO OF THE NEGOTIATION SKILL OF CHILDREN AGED 5 TO 6 IN THEIR SCIENTIFIC DISCOVERY ACTIVITIES

Abstract: Scientific discovery activities provide children with knowledge about their surrounding environment as well as facilitate the formation of social skills, especially the negotiation skill, which helps them handle problems in their daily life so that they can live in harmony with other people. By synthesizing ideas from collected documents, the author of this research has established a set of criteria for evaluating children's negotiation skill in their scientific discovery activities, which served as a base for conducting an investigation into the negotiation skill of children aged 5-6 years in their scientific discovery activities at some kindergartens in Da Nang city. The results of this investigation lay the foundations for proposing measures to develop children's negotiation skill in further researches.

Key words: skill; negotiation; 5-6 years old; scientific discovery; status quo.